

15. Симпозијум о крмном биљу Републике Србије

**„Производња крмног биља: изазови
и перспективе у 21. веку“**

Национални научни скуп са међународним учешћем

Зборник апстраката

Крушевац, 26-27. септембар

2024. године

15. Симпозијум о крном биљу Републике Србије

*„Производња крмог биља: изазови и перспективе у
21. веку“*

Национални научни скуп са међународним учешћем

Зборник апстраката

Крушевац, 26-27. септембар 2024. године

Издавач

Институт за крмно биље, Крушевац
Друштво за крмно биље Републике Србије, Крушевац

Уредници

Др Јасмина Радовић, др Снежана Анђелковић, др Јасмина Миленковић,
др Снежана Бабић, др Мирјана Петровић

Штампа

Сору studio, Крушевац

Тираж

50 комада

ISBN

ISBN-978-86-82165-04-0

Зборник је штампан уз финансијску помоћ
Министарства науке, технолошког развоја и иновација

Хемијски показатељи квалитета зрна линија боба (*Vicia faba* L.)

Јасмина Миленковић, Мирјана Петровић, Владимир Зорнић, Филип Бекчић, Марија Степић, Снежана Анђелковић

Институт за крмно биље Крушевац, 37251 Глободер, Србија

Контакт особа: jasmina.milenkovic@ikbks.com

Апстракт: Локалне популације су значајан извор за оплемењивање и добијање генотипова који су хранљивији, продуктивнији, толерантнији на болести и штеточине, као и на промене у животној средини. Међутим, овај виталан ресурс је угрожен, а најчешћи разлози су климатске промене и начини управљања и коришћења пољопривредних земљишта, што дугорочно угрожава стабилност пољопривреде и прехранбених система (Milenković et al., 2023). Боб (*Vicia faba* L.) је још једна у низу биљних врста која је неправедно запостављена током претходних деценија у Србији, где се сеје на занемарљиво малим површинама о чему говоре и само две признате сорте тренутно на сортној листи. По својим особинама, боб представља одрживи квалитетни извор биљних протеина са потенцијалом да помогне у испуњавању растуће глобалне потражње за квалитетном и здравијом храном (Martineau-Côté et al., 2022). Ако се узме у обзир да се може гајити на лошијим земљиштима и у сушним условима, није чудно што је боб таргетиран од стране Уједињених нација као једна од биљних врста која може смањити глад у свету и обезбедити самоодрживост малих фармера. За испитивање квалитета зрна су одабране линије које су у претходним испитивањима имале пожељне морфолошке особине: висина, број грана, толеранција на болести и штеточине и величина зрна. Испитивано је 20 перспективних линија које имају порекло од локалних популација боба из Србије: 14 линија у типу зрна *medium*, 4 линије у типу зрна *major* и 2 линије у типу зрна *minor*. Оглед је посејан по случајном блок систему у три понављања. За хемијске анализе зрна узет је јединствени узорак из сваког понављања. Фокус овог истраживања је био на особинама које се испитују у поступку признавања сорти крмног боба: сува материја, минералне материје, сирови протеини, масти, сирова целулоза и безазотне екстрактивне материје (БЕМ). Хемијска анализа узорака је урађена по Weende методи. Количина безазотних екстрактивних материја је одређена рачунски, одузимањем од укупне масе суве супстанце количине сировог пепела, сирових масти, сирових протеина и сирове целулозе. Овај део суве материје органског порекла односи се пре свега на скроб и ниже угљене хидрате. Садржај целулозе је код испитиваних линија боба био у интервалу 4,02 - 4,74 %. Садржај масти је био од 3,02 до 3,24 %. Садржај минералних материја је био у интервалу од 3,98 до 4,27 %. Садржај сирових протеина је код 2 линије (B32 и SA4) био у интервалу 29 – 30 %, код 17

испитиваних линија је био у интервалу 28 – 29 %, а код једне линије у интервалу 27 – 28 %. Садржај безазотних екстрактивних материја је био од 52,12 до 53,98%. Добијени резултати указују на висок квалитет зрна испитиваних линија, али и да су локалне популације недовољно искоришћен ресурс за добијање квалитетних сорти боба.

Кључне речи: боб, протеини, климатске промене, прехранбена независност.

Литература

Milenković, J., Petrović, M., Andjelković, S., Mitra, D. (2023): Forage cultivation under challenging environment. In book: *Molecular Interventions for Developing Climate-Smart Crops: A Forage Perspective*: Singhal, R.K., Ahmed, S., Pandey, S., Chand, S. (eds). Springer, Chapter 8, 149-159.

Martineau-Côté D, Achouri A, Karboune S, L'Hocine L. Faba Bean: An Untapped Source of Quality Plant Proteins and Bioactives. *Nutrients*. 2022 Apr 7;14(8):1541.

Захвалница

Истраживања су финансирана од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација, број уговора 451-03-66/2024-03/200217.